

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molia piccolo št. 3. II. nadst.

„Edinost“
z njo enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.
Naročnina znaša:
za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na us-
lobo brez priloge naročnina se uprava
ne ostra.
Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
suzne številke po 6 stotink (3 nvc.);
zven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.)

Telefon št. 870.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Tiskarna tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Židje pa avstrijska zunanja politika.

Dobro ste jo bili pogodili v »Edinosti«, da ste bili priobčili prevod odgovora, ki ga je francoski pisatelj in publicist Chéradame v »La Pensée Slave« dal oficijoznemu organu »Wiener Abendpost«. Poslednji list, ki bi moral soditi stvari z objektivnega in avstrijskega stališča, je hotel dati francoskim listom, brez razlike, v skupnosti, lekeijo, češ, da krivično pišejo o Avstriji in celo o členih naše dinastije. »W. Abendpost« ni kar nič razločevala med francoskimi listi, katere pišejo Francozi, in onimi, katere napolnjujejo Židje. Tudi v Franciji je, žal, mnogo večih in vplivnih židovskih listov; in ti, kakor povsod, presojujejo in preobračajo stvari, kakor jim narekuje materijalni dobiček in pa obči židovski interes. Ti židovski listi v Franciji so bili začeli nekoliko tednov, kakor na ukaz, neugodno in nespodobno pisati o naši monarhiji. Pisali in pretiravali so pa le to, kar je pangermanska publicistika v Avstriji in Nemčiji dosledno in zaporedoma razpravljala zadnjih let. Pangermanskim listem pa so za dober denar tudi Židje na razpolaganje. Iz Avstro Ogerske dopisujejo v velikonemški liste največ židovski »sornalisti«, da rabimo izraz nemških krščanskih soeijaleev. Da o Slovanih pišejo neugodno in krivično, tega niti povdarjati ni treba; kajti Žid do danes ni nikdar pravično sodil o Slovanih: kar je storil, napisal je vse le za drag denar, in to ni bilo Slovanstvu v prid.

Kako perfidno pa zna postopati židovska publicistika, razvideti je bilo ravno iz neumestne graje, ki jo je »Wiener Abendpost« hotela dati francoskim listom; misliti si moramo namreč, da taka lekeija se je priobčila le vsled židovskega vpliva. Židje in pangermanisti so namreč bili že toliko zagrešili proti Avstriji in njeni dinastiji, da se jim je zdelo že nevarno, nadaljevati take perfidnosti po avstro- in prusko-nemških organih. Ko so menili, da naše ministerstvo za vnanje stvari ne bo moglo dalje molčati nasproti taki ostudni pisavi po nemških, proti Avstriji pišočih listih, zasuknili so jo tako, kakor vselej ob takih momentih. Da bi se izvili, začeli so v naglici iste perfidnosti priobčevati po francoskih, od Židov urejevanih listih. Iz teh listov so prinašali nazaj, zlasti v židovske avstrijske liste, posnetke in prevode

celih člankov dotične vrste. Židovski avstrijski velikonemški listi so tem posnetkom iz francoskih listov dodajali še svoje komentarje, češ, da slovanski politiki in publicisti podajajo francoskim listom take reči, in govorili so naravnost, kakor da bi »panslavisti« pokloniki Francozov, neugodnosti o Avstriji priobčevali v francoskih listih!

Torej, kar je pangermanizem več let s svojimi židovskimi pomagači sam zakrivil, hotel je nakrat z istimi pomagači navaliti na francosko novinstvo v obče in s tem zajedno na slovanske politike kakor namišljene provzročitelje neprimerne pisave.

»Wiener Abendpost« je šla tem perfidnim spletkam na limanice, in Chéradame je mojsterski znal razkriti te spletke, zajedno pa dati tudi avstrijski diplomaciji po nosu, ki se je že večkrat neokretno in krivično posluževala časopisja svojega in tistega, ki jej je na razpolaganje za dobro plačo. Chéradomov članek so izvestno čitali tudi tisti, katerim je bil namenjen na prvem mestu.

Če pa premišljujemo, kako jo more vodstvo naše zunanje politike zabresti tolikokrat tudi po oficijoznih in plačanih organih, se takoj spominjamo očitaj, zlasti nemških krščanskih soeijaleev, da je grof Goluchowski popolnoma v oblasti pobaronjenega Žida, sekijskega šefa v ministerstvu za vnanje stvari, gospoda Doezija. Obče menenje je, da ta piše sam in direktno v več listov, še več listov pa inspiruje, to se pravi, on je v dotiki z židovskimi publicisti in organi, katerim pripoveduje, kar se mu zdi primerno. Razumeva se samo po sebi, da Žid ne bo dajal pisati proti židovskim interesom, in med te interese spada tudi podkupljeno židovsko novinstvo. Pošteno misleči Arijec mnogokrat ne more niti zaslediti, kaj zahteva židovski skupni in specijalni interes, in Slovan si more pomagati le z občo sodbo, katera tiči v misli, da Žid ni nikdar Slovanu pravičen, tudi ko bi se mu delal prijaznega.

S stališča poštene politike je avstrijski in vsaki Slovan dolžan obžalovati, da avstrijska zunanja politika ima v svojem najbližjem obližju židovske pomočnike, kateri že vsled židovskih publicističnih tradicij ne morejo nikdar pravično pisati o Slovanih!! Vsaki pošten, lojalni Avstrijec, mora obžalovati, da se naša vlada za vnanje stvari daja zavajati za krivične, neumestne izjave po inspiraciji

rišče. S prijaznim očesom je zrl gospod župnik skozi okno na to bujno mladino. Ne v zaprašeni sobi, marveč v čistem ozračju prirode, pod milim nebom, se pomlaja človek med otroci. Marijeta je Klarico pogostoma okregala, ker je vodila s seboj toliko razposajenih otrok.

Toda župnik jej je vsikdar rekel:
»Le pusti, Marijeta; ako bi zapazil v čem razbrzdanost, posvaril bi jo sam. Toda veselja ne smemo kaziti tem mladim dušam, to bi bil greh! Le pusti jo! Saj se še dovolj najoče v svojem življenju!«

In marsikatera mati, iskajoča svojega otroka, se je pomirjena vračala domov.

»Tam je pod dobrim nadzorstvom«, je dejala, »tam se ne bojim zanj.«

Ko je pa nastajal večer, stopal je gospod župnik med mlade razposajence.

»Nu, otroci«, jim je govoril, »čas je, da greste k večerji. Jutri po šoli pa le zopet pridite. Kmalu bo temno. Zlasti ti Ciril! Dobro pol ure daleč imaš domov, pa se niti ne spomniš, da se solnce že zašlo za gore in da moraš iti čez polje sam. Potem pa hitiš in se utrušiš; tako bi utegnil zboleti.«

Ciril, črnolas deček z zdravim licem, je del malho s knjigami preko rame, poljubil

svojega podrejenega uradnika, krščenega Žida, barona Doezija.

Ali avstrijska diplomacija nima sposobnih uradnikov ariškega plemena, kateri bi pošteno, v soglasju z dejstvi, pisali za novine ali vplivali nanje? Ali smo v Avstriji že tako ubogi na talentih, da bi tudi naša zunanja politika bila prisiljena, iskati si pomoči pri Židih?!

Gospod Chéradame je z francoskega stališča govoril in odgovoril listu »Wiener Abendpost« in v tem tudi grofu Goluchowskemu in njegovemu pomočniku Doeziju. Slovanski politiki so pa dolžni posvetiti taki pisavi s svojega stališča, katero je eminentno avstrijsko, kakor najlepše dokazuje še posebe v svoji najnovejši knjigi tu večkrat omenjeni publicist Chéradame. V resnici, avstrijski Slovani nočejo drugega, nego krepko Avstrijo, a ne na podstavi privilegijev nekaterih narodov, zlasti madjarskih in pangermanskih hegemonistov, temveč na podstavi zagotovljene narodne enakopravnosti! V tem pogledu imajo Slovani danes tudi že poštene del francoske publicistike na svoji strani, ker Francija spoznava, da obstane Avstrije je v interesu Francije in celo Evrope, a ta obstanek je možen le na podstavi nacionalne pravičnosti.

Vsled tega, da v Franciji prodira tako pravično spoznavanje nasproti avstro-ogerskim Slovanom, rasejo simpatije med Slovani in Francozi, in kdor hoče Avstriji dobro, mora se le veseliti razvoja teh simpatij. Ako hoče torej »Wiener Abendpost« izogniti se odgovorom, kakoršen je dobila od avstrijskega prijatelja, od Francoza Chéradama, naj pazi, da jo kak Doezij zopet ne izpelje na led. A tudi grof Goluchowski ima priliko, zopet premišljevat o tem, ali mu je potreba, da se daje voditi po Židu, če tudi je sekijski šef.

Ypsilon.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 14. maja 1901.

O položaju. In vedar se dogajajo čudeži na političnem nebu! »Neue Freie Presse« se kar topi veselja na sporazumljenju, doseženem baje med Čehi in Nemci glede investicijskega programa železnice, kanalov, uravnava vodovja in lokalnih železnic. Na jedni strani vidi že Čehi, kako se vesele žnjo, na drugi pa vidi kisle obraze klerikaleev, čeških velikašev, Poljakov. Že vidi možnost, da gospodu župniku roko ter zdirjal po polju v sosedno vas.

Bil je zapuščen sirotek, ta Ciril. Nikogar ni imel, razun deda, ki se je živil s tem, da je raznašal pisma. Dokaj otrok je hodilo iz te vasi v Kamenico v šolo, toda Ciril nikar ni šel žnjimi. Zarano je odšel poprej, da je stregel pri sveti maši, a domov se je tudi vračal pozneje. Pripadal je h krdelu otrok, katerim je načelovala Klarica iz župnišča.

Dà, Klarici na ljubo je zapuščal svoje vaške tovariše ter hodil zvečer sam domov. Nemara se je radi tega, ker je bila ona istotaka sirota, kakor oa, toliko navezal na njo. O tekanju je bil neprestano na njeni sirani; na igri jej je dajal najlepše uganke, najlepša imena in nemara bi se niti ne bil spomnil na dom, ako bi ne bil gospod župnik na večer otrok silil domov.

A kaj še le, ko so že nastale cvetice in jagode! Vsako jutro zarano je dospel Ciril k župnišču s kitico rudečih binkoštnic ter s cajnico jagod, da se je Marijeta kar čudila, da tako zale rastejo v tukajšnjih gozdih.

Ciril je imel Klarico rad kakor sestro in ako bi bil imel sestro, ne bi je mogel imeti rajše.

se sporazumljenje na gospodarskem polju posploši. In pripoveduje takoj, kako se misli to: ne le gospodarsko sodelovanje brez narodnega sporazumljenja, ampak tudi narodno sporazumljenje po gospodarskem sodelovanju. Tako navdušena je »Neue Freie Presse« za sporazumljenje s Čehi, da pravi, da tudi za slučaj, da se stvar za sedaj ne posreči, ne bo zgubljen trud, ki ga je gosp. Körber porabil v to.

Ali kako nam je? Kje pa je prisega na binkoštni program Nemcev? Kje prisega na nemški državni jezik? Ali je »Neue Freie Presse« že pozabila na svoje lastne besede, ki jih je napisala še le pred par dnevi na adresu posl. Kramača in s katerimi je podala tako tolmačenje o nravi naše zveze z Nemčijo, da je jednostavno nevsprejemljivo za nas Slovane, za Čehi pa še najbolj?! Vse to so stvari, preko katerih ne pripomore do sporazumljenja nobeno sporazumljenje gospodarske nravi, in katere treba le — odstraniti. Proč z megalomanijo binkoštnega programa, proč z zahtevo po nemškem državnem jeziku, in proč z domnevanjem, da radi zveze z Nemčijo mora biti tudi notranja politika Avstrije nemška, to je, politika zatiranja Slovanov! To so ovire, te treba odpraviti, potem še le bo odprta pot do sporazumljenja. Dokler se Nemci ne odločijo za brezpogojno odpravo teh ovir, dotlej ne more nikdo verjeti, da so res pripravljani za spravo, marveč moramo misliti, da hočejo le s to fatamorgano zavesti Čehi v strujo, ki nima bregov in bi jim ne preostajalo družega, nego: ali plavati v vodi nemške odvisnosti, ali pa utoniti v parlamentarnem valovju. No, mi se nadejamo, da bo dober genij varoval Čehi, da se ne bodo slepo podajali v take nevarnosti.

Državni zbor. V večerajšnji populudanski seji je zbornica poslancev razpravljala o predlogih za podpore bedo trpečim deželam. Po prečitaju poročevalčevega poročila govoril je poslanec Conci o tužnem stanju vinogradstva je priporočal naj se odsekovi predlogi sprejmejo. Govorili so še posl. Biankini, Kaiser in Žičkar, braué interese dotičnih dežel, na kar so zaključili debato.

Glavni govornik posl. Daszynski je govoril o veliki bedi v Galiciji, ki je navstala vsled pomanjkanja dela in vsled velikih tatvin in sleparstev, katere je govornik očital poljskim plemičem in bogatašem, ki da so si bili v Galiciji vedno zvesti zavezniki. Omenjal je potem razne plemenitaše, katerim je očital tatvine in goljuže, mej njimi tudi poslanca Wjelowjejskega. Omenjal je tudi, da nekatere grajščine v Galiciji plačujejo svoje delavce, mesto z denarjem, z nekimi nakaznicami, katere sprejemajo in plačujejo le v gotovih zganjarijah in samo ob nedeljah, tako, da ubogi delavec skoraj ves svoj zaslužek tam zapijejo. Obdolževal je poslanca Tyszkowskega, kateri da s pomočjo takih nakaznic slepari delavce 22tih grajščin. Daszynski je zaključil s trditvijo, da se vsa poštena Galicija zgraža nad takimi čini in zahteva, da se takoj ukrene vse potrebno v odpravo takih zločinov.

Ministerski predsednik je pojašnjeval vzroke žalostnih odušajev galiških delavcev in je izjavil, da se prej ko mogoče začne z javnimi deli, da bo delavecem preskrbljen zaslužek. Po nekarih stvarnih popravkih so sprejeli odsekove predloge. Ob 7. uri in pol zvečer je nadaljevala podrobna razprava o zakonskem načrtu glede doklade na davke na žganje. Govorili so posl. Thurnherr, Pfeifer in Plass in sekijski načelnik Jorkasch-Koch, na kar so sejo zaključili. Danes je zopet seja.

Sestanek v Opatiji. V Opatiji bivata v teh trenutkih dva vladarja: kralja grški in romunski. Že dlje časa sem ugibljejo listi,

PODLISTEK

Na razpotju življenja.

Vaška slika; češki načrtal J. L. Hrdina; posl. Podravski.

Na večer je prinesel mizar posteljo in Marijeta je razdelila pernice, hi jih je imela v omotu, na dva dela. Naslednjega dne — v nedeljo — je bila mala Klarica prvokrat v kameniški cerkvi in vaška dekleta so se takoj spoprijaznila žnjo, vedoča, da je častiti gospod, ki opravlja sveto daritev, nje stric. Tretjega dne — v ponedeljek — je prišla Klarica prvokrat v kameniško šolo in učenke so takoj sklenile žnjo prijateljstvo, saj je velečastiti gospod, ki jim razklada krščanski nauk, nje stric.

Po vsej Kamenici se ni govorilo nič drugega nego o Klarici.

In kadar je opoludne, ali proti večeru hodila iz šole, jo je vsikdar tolpa otrok spremljala do župnišča. Po zimi se sicer niso smeli dolgo pomenkovati pred župniščem, toda v pomladi, ko so bili dnevi daljši in toplejši — je bilo tu do večera živahno in veselo. Dekleta in dečki so našli novo to rišče za svoje igre. Bilo je to župniško dvo-

da-li ima ta sestanek pol. pomen. Najpodjetnejši v ugibanjih so v Italiji, kjer sodijo, da se med Rumunijo in Grško snuje nekako protitežje proti slovanskim stremljenjem po hegemoniji na balkanskem polotoku. Zlasti da išče Grška zaslonbo v obrambo svojih namišljenih interesov v Makedoniji. Nekateri italijanski listi vidijo v tem sestanku odgovor na naznanjeno potovanje kralja Aleksandra srbskega v Petrograd. — Sicer ni prav lahko umevno, da bi grški dvor, ki je s tolikimi vezmi spojen s petrogradskim, demonstriral proti Rusiji. No, možno je pa vendar-le, da tudi tu snuje kaj — berolinska roka. Rimski »Tribuna« povdarja tudi, da Italijani morejo le s simpatijo gledati na grško-romunski dogovor. Samo na to pozabljajo malec, da je v kompleks slovanskih stremljenj na Balkanu nekoliko zapleten tudi junaški gospod tast italijanskega kralja in da vreme na Cetinju je vsikdar v zvezi z vremenom v Petrogradu. In kralj italijanski se menda vendar tudi odpravlja v Petrograd! Zato sodimo, da simpatije italijanske ne bodo škodile eventualnemu grško-romunskemu dogovoru, koristile pa — tudi ne! Prav kakor Blažev žegen.

Vprašanje inkompatibilitete na Ogerskem. Včeraj so v ogrski zbornici posl. začeli razpravo o novem zakonu o inkompatibiliteti. Kaj je inkompatibiliteta? To pomenja nezdržljivost. Nova predloga določa torej, kaka položnja, službe itd. izven parlamenta niso združljive z lastnostjo poslanca. Tako je n. pr. že samo na sebi umevno, da kdor je vojak, ne more biti poslanec. Ali v življenju je še raznih družih takih položajev, ki niso združljivi z lastnostjo poslanca, zastopnika naroda. Na Ogerskem imajo sicer že zakon od leta 1875, ki določa slučaje inkompatibilitete. Tako so izključeni iz parlamenta n. pr. politični in sodni uradniki — izvzemši le vodilne osebe v ministerstvih —, potem ljudje, ki so z državo v kupčijski zvezi in torej nekako v materijalni odvisnosti od vlade. Kakor je videti: precej oster zakon, ki pa ima na sebi tisto hibo, ki jo imajo mnogi zakoni, hibo, da — se ga niso držali. Po imenitnih izgledih. Saj imamo n. pr. v Avstriji celó zakonov, ki so v temelj vsej uredbi države, a se vendar — ne izvajajo. Ali je treba pokazati glasovati § XIX.?! Tako je bilo tudi na Ogerskem z zakonom o inkompatibiliteti. Vzlic temu zakonu so vlade s svojim aparatom najraje delovale za izvolitev takih ljudi, ki so bili odvisni od nje. Ali pa so jim po izvolitvi nudile osebne koristi, s katerimi so jih priklenile na-se. Tako je za mnoge — da govorimo po domače — mandat postal molzna krava in so poslanci služili najprej vladi in — sebi: Čisto naravno je, da je opozicija, proti kateri je navadno deloval vladni aparat, neprestano silila na to, da se zakon o inkompatibiliteti revidira, spremeni in poostri. Novi od vlade izdelani zakon, katerega je včeraj ogrska zbornica vsprejela za podlago podrobni debati, je res veliko ostrije, nego je bil dosedanj. Seveda ostaja še vedno vprašanje odprto: da-li tudi ostrina tega novega zakona ne ostane — na papirju?!

Tržaške vesti.

Osebna vest. Poštini komisar v Sarajevu, gosp. Fran Vidmar, je premeščen v Trst.

Dopolnilne volitve v mestni svet tržaški. Tukajšnji uradni list razpisuje dopolnilne volitve štirih izpraznjenih mest občinskih svetovalcev in sicer bo volil IV. razred dne 11. junija t. l. 2 občinska svetovalca; III. razred, dne 14. junija, jednega in I. razred, dne 15. junija t. l. jednega. Volitve se bodo vršile v veliki municipalni dvorani.

Prijateljski sestanek hrvatskim gostom na čast je privabil v zgornjo dvorano (Mally) gostilne »All' Abbonanza« občinstva, da se nisi mogel ni gibati. To priča, kako je tržaškimi Slovencem tlo tega, da pokažejo gostom vse svoje simpatije, v kolikor je to sploh možno ob danih razmerah. Zabava je bila uprav prirska in so jo poveljevali mal a vrl zbor hrvatskih učiteljskih, močan zbor »Slovanskega pevskega društva« pod vodstvom vrliga mu pevovodje, gosp. Srečka Bartelja, in mladi tamburaši. Vmes pa so padale žive, ognjene, rodoljubne besede, da so vsplamtevala srea.

Prvi je pozdravil mile goste gospod profesor Matko Mandić, opravičujč tržaške Slovence, da niso priredili takega vsprejema, kakor bi ga radi. Zgovorno besedo je predložil gostom razmere, v katerih živimo.

A vskliknil je: Svaka sila do vremena, samo Bog do vieka!

Gosp. ravnatelj učiteljskega, prof. Karlo Matića, ni slutil, da jih bodo tako prirsčno vsprejemali, povsodi, kamor so prišli. Nad vse pa je bil presenečen, ko so sinoči prispeli v Barkovlje. Presrečen je bil, ko je videl, kako na teh tleh ljubijo Slovenci narod svoj. In danes zopet ti prirsčni pozdravi! Spomini, ki jih ponesejo seboj iz Trsta, bodo najsladkeji.

Dr. Otokar Rybář je tudi govoril o naših razmerah, menč, da naše mesto kaže gostom tuje lice. Tu jih ni pozdravil noben zastop, nikak učiteljski zastopnik, kakor bi se spodobilo v civilizirani deželi. Zato pa jih tem prirsčneje pozdravljamo mi zastopniki — inferijornega plemena. Z iskrenimi čutili pozdravlja goste v imenu tržaških Slovencev. Potem je govornik oživljal zgodovinske reminiscence in je dokazal, da smo mi, katere nazivljajo z barbari, tisti, ki smo s potoki krvi branili civilizacijo pred turškimi barbarstvom in le nam se imajo zahvaliti drugi narodi, da so se mogli razvijati v kulturi. Ali časi se spreminjajo, sedaj se tudi mi razvijamo na kulturnem polju. Ker pa je na tem polju ravno učiteljstvu poverjena najlepša naloga: napija bodočim učiteljem in pionirjem kulture naroda hrvatskega.

V imenu tržaških Slovencev se je oglasila gospa Karla Ponikvarjeva, ki je v že navadni jej navdušeni in vznešeni besedi pozdravila goste. Ne moremo vam nuditi bogatstva, ali iz ljubečih sre — je vskliknila — vam prihaja ta pozdrav. Včeraj so videli gostje v Barkovljah, kako so jih vsi sloji našega naroda pozdravljali najprirsčneje. Mejnimi je bilo tudi naše zavedno ženstvo. Bode — je zaklicala mladim gostom — trdni kakor skala in neizprosni kakor usoda, ko boste vršili najčastnejši poklic, ki ste si ga izvolili. Kakor smo mi v odporu proti Nemcem in Italijanom, tako ostanite tudi vi proti pritisku Madjarov zvesti sinovi svojega naroda! Ponesite našim dragim sestram Hrvatcem naše najiskreneje pozdrave in povejte jim, kako nas prešinja vseh goreča želja, da bi videle srečno našo hrvatsko-slovensko domovino.

Akademik M. je pozdravil goste v imenu hrvatskih in slovenskih akademikov, bivajočih v Trstu.

Učiteljskičnik Krajačić je izvajal, kako se v Hrvatih in Slovencih preliva ista kri. Stopivši v praktično življenje hočejo iti med narod ter netiti povsodi iskro spoznanja, da Slovenci in Hrvatje so jeden narod.

Na to se je gospod ravnatelj Matića zahvalil na napitnici gospe Ponikvarjeve, na način, tako mil, tako ljubk in tako prirsčen, da nam je šlo kar do duše, posebno še, ker je prihajalo iz ust duhovnika. Žene so poklicane, da osrečijo narod svoj. One so poklicane, da dajejo narodu deco, poštene in zveste sinove. Včeraj se je na bazarju kat divil tej slovenski ženi, tej krasni slogi med krasnim spolom. Naše matere naj bodo vsikdar vredne matere, vepijajo naj svojemu zarodu ljubezen do naroda in potem bo narod srečen! V to ime napija iz srea krasnemu spolu slovenskemu.

G. Makso Cotič je povdarjal, kako se morajo ravno novinarji radovati na manifestacijah, ki smo jih doživeli včeraj in jih vidimo danes. Novinarjem je nalog, da prvi širijo idejo naše skupnosti. Kako naj bi se torej ne radovali, ko vidijo, kako ideja postaja močnejša in močnejša?! Hvaležni moramo biti torej možem, ki so mlade učiteljske bratskega nam naroda doveli med nas in nam dali s tem priliko za lepo manifestacijo našega narodnega jedinstva. Čutom hvaležnosti napija učiteljskemu zboru učiteljskega v ponosnem Zagrebu, sosebno pa še dičnemu ravnatelju, prof. Matiću.

G. dr. Červar je v živih barvah slikal trpljenje onega odlomka naroda hrvatsko-slovenskega, ki biva v tužni nam Istri. Ogorčeno besedo je zigosal postopanje nasprotnika s tem izmučenim narodom, ki je mnogokrat zapuščen tudi od strani, od katere bi mogel najprej pričakovati sveta, tolažbe, od — cerkvene strani. Ali pokazal je tudi na svetlejo, na tolažljivo stran življenja v Istri: na krasno slogo med boritelji naroda! In ne le samo med istimi Hrvatji, ampak tudi med Hrvatji in Slovenci. Prosil pa je mile goste, naj sporoče narodu o tem trpljenju jednega dela njegovih sinov, zakličejo naj rojakom: Ni dosti, da se v lepih člankih divijo naši junaški borbi, ampak pomagajo naj v dejanjih!

G. Miloš Kamušič je označil žalostne odnošaje slovenskega šolstva v Trstu. Ne dajo nam šol in to je posledica demoralizacije. Tržaškimi Slovencem ni preostajalo torej drugega, nego da so mislili na samopomoč v znamenju svetih slovanskih apostolov, bratov Cirila in Metoda. Zavodi, ki nosijo ime sv. bratov, so naša trdnjava. Tu rešujemo svojo mladino. Ker so že razmere take, da ni bilo nikogar, ki bi v imenu učiteljstva pozdravil bodoče tovariše naroda hrvatskega, napija jim on iz srea.

Na to je Bolgar Kristaganev v lepem bolgarskem govoru izvajal misel: Ako ste Slovenci pod pritiskom Nemcev in Italijanov, ako so Hrvatje pod pritiskom Madjarov, je pa istotako jeden del bolgarskega naroda še vedno pod turškimi jarmom. Na to je govoril o nalogi, ki jo ima učitelj vršiti med narodom za napredek naroda. Slednjič je napil napredku vseh slovanskih plemen.

Zadnji je govoril gosp. Fran Šaina, govoril iz skušnje vsakdanje; predmet mu je bil prozaičen, ali govoril je tako mirno, trpko, a vendar prepričevalno, da je dosegel največji efekt. Prosil je svoje hrvatske rojake, naj povedo doma svojim trgovcem, koliko imajo greha na svoji duši, ker v svoji trgovini, v korespondenci s Trstom, ne vrše svoje narodne dolžnosti, in koliko bi lahko koristili ugledu naroda, ako bi jo vršili. Baš oni bi lahko, ako bi se zavedali svoje dolžnosti, na najizdatnejši način dokumentirali svetu: evo Slovani smo tu!

Še enkrat: mladi mož je govoril tako poučno, z dokazovalno silo, da so mu kar od kraja častitali, ko je zaključil. Tudi mi mu izrekamo svojo zahvalo, saj je pokazal na odprto rano, na katero kažemo vedno tudi mi. Da bi le kaj izdalo!

Bila je že polnoč, ko se je občinstvo začelo razhajati. To poročilo zaključujemo z apostrofo do gostov: Sinoči ste nas videli zbrane iz vseh slojev; žareča lica vseh so vam pravila, kako srea nas vseh prešinja ista misel, ista ideja; uveriti ste se mogli, kako zvesto gojimo mi misel našega narodnega jedinstva in v imenu te ideje vam želimo srečen povratek v »lepo domovino« s prošnjo: ohranite nam dobrohoten spomin! Z Bogom, mili gostje!

Südmarekovi v Trstu. Pod tem naslovom nam pišejo: Že nekoliko dnij je, odkar so po tržaških oglih prilepili neke nemške plakate, naznanjajoče, da za binkoštno praznike pride v Trst kranjsko-štajerska filijalka Südmareke. Blaženi Tržačani! Vendar da nas zopet enkrat obiščejo, saj jih tako željno pričakujemo. Tudi v Trstu so se začeli šopiriti. In že davno. V Ljubljani blepé po svojih prejšnjih pozicijah; saj jih podpirajo na tem reichsdeutscher schulverein iz Frankobroda in Berolina in — Slovenci! Zidati hočejo (Nemci) otroške vrtee in druge enake zavode, da-si jim je spodletelo v Goričanah. Seveda upočabljajo Nemei jako premeteno slabe strani Slovencev, medtem, ko se ti poslednji sami ravšajo mej seboj. V Trstu napredujejo Nemei jako hitro vsled kratkovidnega fanatizma naših Italijanov, na kar so me opozorili celó nekateri trezno misleči Italijani. Pred leti je bil nemški jezik v Trstu le redka prikazen; vsaj v javnosti. Sedaj pa slišiš na sprehajališčih pri sv. Andreju in na Acquadottu (zlasti zvečer) skoro več nemškega, nego italiskega. V Barkovljah so si sezidali že svoj lawn-tennis. A naši Italijani ne vidijo vsega tega nič, da-si preti ravno njim velika nevarnost. Nevarnost sicer še ni akutna, ker Nemei se pripravljajo za bodoče dogodke zistematično, proračunano in jako — previdno. Korak za korakom, varno in odmerjeno, se približujejo konečnemu cilju. Sedaj nabirajo v premožnejših družinah prispevke za »Deutsches Heim«, a ne le v nemških družinah, ampak tudi v italijanskih in slovenskih, posebno v uradniških, češ, da bo to nekaj Beamtencašino. Dosedaj so Nemei delali v Trstu le sub rosa, sedaj pa se čutijo bolj krepke, in začenjajo že nastopati tudi v javnosti. Saj simpatizujejo z njimi višji krogi! Ob teh simpatijah gradé na tržaških nemških šolah most od Belta do Adrije. Kar je bilo slovenskih in italijanskih učnih močij, so že odpravili blizu vse in kmalu pride na vrsto še neki italijanski profesor. A na njih mesta nastavljajo profesorje, ki so v čeških obmejnih mestih mestih pevali »Die Wacht am Rhein«. Seveda Jovljujejo potem svojim nemškega telovadnega društva, da-si je nekje tiskano, da učenci ne smejo nastopati javno. No, vederemo, kaj bo za binkošti.

Nekje čitamo: »Slava dr. Šusteršiču!... Bog živi katoliško Avstrijo in našo dično dinastijo. Mi res ne vemo, kaj imate »katoliška Avstrija« in »dična dinastija« skupnega s Šusteršičevo afero v državnem zboru, katera afera je dala povod zgornjim vsklikom. Res, že — preneslano!

Občni zbor zavoda sv. Nikolaja v Trstu. (Dalje.) Račun sta pregledali gg. Metika Pegan in Slava Godina ter našli vse v popolnem redu.

Ako reasumiramo vse doslej navedene podatke, najdemo, da je »Zavod sv. Nikolaja« v kratki dobi svojega obstanka pokazal ne navadno življensko energijo ter dokazal, da temelji na pravi podlagi. Velezanimiva je o tem posebno izjava ge. blagajničarice, da se bo zavod v nekoliko letih, ako se bo razvijal tako kakor doslej, lahko vzdrževal se samoredno udnino in posredovalnino. Zavod ima namreč že sedaj več članic, ki plačujejo po 40 st. na mesec in ki so same služkinje. Vsako dekle se mora namreč o sprejemu v zavod vpisati za redno udnino ter plačati mesečnino po 40 st. Sten je pa dekle poravnalo edino svojo obveznost napram zavodu ter si pridobilo pravico do brezplačnega stanovanja in posredovanja glede službe. Posredovalnino plača namreč, delodajalec, in sicer za vsakikrat 2 K. Seveda pa prihaja v zavod tudi mnogo deklet brez novčiča; tem se članarina »cupa«, dokler ne vdobe primerne službe.

Zanimivo in značilno je bilo poročilo ge. Skrinjarjeve o notranji upravi. Poročala je sledeče:

»Slavni občni zbor! Dolžnost me veže, da danes, po minolih treh letih, stopim pred vas kakor voditeljica notranje uprave ter vam položim račun o svojem delovanju. Ko sem leta 1898. prevzela notranjo upravo, takrat že sem vedela, kako težko breme si naložim. Videla sem v duhu vse britkosti, žrtve in težave, ki so splojne z notranjo upravo. Videla sem vso odgovornost in samozatajevanje, ki bo v zvezi s tem bremenom. Ali prevzela sem z veseljem, ker sem vedela, da dekleta potrebujejo zaščitnika, in to sem hotela, da jim bodi »Zavod sv. Nikolaja«. Da je pa zavod vršil svojo nalogo, o tem priča število vsprejetih deklet. Od 1. oktobra 1898. pa do leta 1900. je vsprejel zavod pod svoje okrilje 1084 deklet, in sicer leta 1898 — 76, leta 1899. — 401 in leta 1900. — 607 deklet. Ta števila pač jasno kažejo, da-li je bil zavod potreben ali ne. — Kažejo pa tudi, da je zavod z vsakim letom napredoval. Da je napredoval tudi gmotno, to kažejo računi društvene blagajne.

(Pride še).

»Rokovnjači«. Vsi sodelovalci na uprizoritvi narodne igre »Rokovnjači«, ki se bo prebavljala dne 2. junija v »Nar. domu« v Barkovljah, so pozvani nujno, da pridejo v sredo ob 8. uri in pol zvečer na glavno vajo v »Tržaško podporno in bralno društvo«, via Stadion 19.

Redni občni zbor »Delalskega podpornega društva« se je vršil minolo nedeljo popoldne ob določenem času. Navzočih je bilo precejšnje število udov, ki so mirno in pazljivo sledili vsem točkam dnevnega reda. Predsednik, g. prof. Mandić, je v lepih besedah priporočal navzočim in nenavzočim udom, naj delajo složno in z ljubeznijo za napredek tega prekristnega društva. Tajnikovo in blagajnikovo poročilo so člani odobrili soglasno. Važnejše podatke iz teh poročil smo že priobčili v tem listu. Glede podeljenja milostnih podpor je občni zbor pooblastil prihodnji odbor, naj določi po vesti. V novi odbor so bili izvoljeni ti-le gospodje: predsednik: Mandić Mate. Odbor: Perhave Jakob, Perušek Vinko, Prele Štefan, Rep Anton, Rustja Anton, Hlad Josip, Gerbec Avgust, Gregorovič Mate, Volčič Vekoslav, Bajt Luka, Godnik Fran, Andrejič Fran, Gorjup Ivan, Biček Ivan, Pavlinovič Simon, Trošt Janko, Babuder Fran, Kolar Anton, Jaklič Ivan ml., Lestan Fran, Lotrič Gregor in Rustja Andrej. Namestniki: Jež Filip, Prelog Andrej, Gulič Karol, Renko Jakob, Kompara Vekoslav in Pertot Andrej. Pregledovalci: Besednjak Ivan, Mavrin Miha in Presen Miha. Razsodišče: Žitko Fran in Hrovatin Miha.

Našim vinogradnikom. V četrtek dne 16. maja ob 2. in pol popoldne (ako bi bilo slabo vreme, pa v petek ob 9. uri zjutraj) predaval bo g. Anton Štrekelj, učitelj za vinarstvo in e. kr. namestniku v državni trtnici pri sv. Mariji Magdaleni spodnji (ob

cesti v Žalje) o vinogradništvu. Govoril bo o vzgoji cepljenih trtij, o pokončevanju trtnih škodljivcev, o oskrbovanju vinogradov poleti, o cepljenju na zeleno in še o mnogem drugem, ki utegne zanimati naše kmetovalce. Vsakemu, ki ne zna še cepiti v zeleno, kazalo se bo to delo tako dolgo, da se mu priuži. Ker so posestniki v naši okolici le malo večji oskrbovanju vinogradov poleti, udeležijo naj se shoda v polnem številu in ne bo jim žal. Rajši, nego nosedati v gostilnah, pridite in učite se svoje otroke! Vabi vas

ODBOR
kmetijske družbe.

Tajnosten napad. 27letni težak Herman Brajda stanuje v ulici Donota. Sinoči, nekoliko po 10. uri je prišel z nekim nepoznanecem v S. Vojnovičevo gostilno »Andem de Banjaluka«, ki je v ulici Punta del forno, v starem mestu. Oba sta sela za neko mizo na vrtu in Brajda je poklical dve čaši piva. Ko sta čez kake pol ure odhajala iz gostilne, zadal je nepoznanec Brajdi sunek v trebuh in potem zbežal na ulico. Brajda je na to sel na bližnjo stolico, in ko ga je neki mladenič vprašal, da-li ga je njegov spremljevalec ranil, je zanikal, vstal in odšel iz gostilne. Malo pred najstjo uro pa so šli po ulici Punta del Forno trije delavci. Nedaleč od zgoraj omenjene gostilne, na oglu zagate in ulice Punta del forno, so našli na tleh človeka, ležečega v krvi; bil je Brajda. Dvignili so ga s tal in odnesli na zdravniško postajo, kjer mu je dal zdravnik najnujnejšo pomoč in ga ukazal prenesti v bolnišnico. Revez ima globoko rano pod jetrami in je njegovo življenje v veliki nevarnosti. V bolnišnici je Brajda povedal policijskemu oficijalu svoje ime, ni pa znal, kdo ga je ranil.

Nenadna smrt. Sinoči so 75-letno Josipo Jankič iz ulice Maleanton št. 9 popadle hude bolečine. Na njeno vpitje je prihitela v njeno stanovanje, kjer biva čisto sama, so sedla Dominika Penso. Ta je takoj poslala po zdravnika, ki jej je, prišedši tja, dal neko zdravilo ter takoj odšel, obljubivši, da se hitro povrne. O njegovem povratku pa je bila starka že mrtva.

Samomor. Trije delavci so večeraj zjutraj na sprehajališču pri sv. Andreju blizu kolodvoza državne železnice slišali močen strel. Pohiteli so tja, od koder je bilo čuti strel in zagledali na neki klopi gosposko oblečenega moža, kateri je držal v desnici samokres, iz sene pa mu je tekel curek krvi. Ta dogodek so naznanili takoj redarju, ki je bil v službi na državnem kolodvozu. Ta je takoj telefonično pozval zdravnika z zdravniške postaje in stekel po inšpektorja. Došli zdravnik je konstatiral nastopivšo samomorilčevo smrt. Inšpektor mu je preiskal žepa in našel pri njem nekaj malenkosti, a nobenega dokumenta, iz katerega bi bilo razvidno, kdo da je samomorilec. Truplo so na to prepeljali v mrtvašnico k sv. Justu. Pozneje se je izvedelo, da je samomorilec 40-letni trgovec z žitom Anton Mazzucato iz ulice Fontanone št. 8, ki je imel svojo trgovino v hiši št. 8 ulice Solitario.

Ko je njegova sestra videla, da ga o poludne ni k obedu, poslala je v zalogo neko osebo, katera pa jej je, povrnivša se, povedala, da je zaloga že vse jutro zaprta. Vznemirjena radi tega je šla sestra v njegovo sobo, kjer je dobila ključ zaloge in jedno na njo naslovljeno pismo, v katerem jej brat naznanja, da je sit življenja in da se umori. — Gospa je takoj poslala nekega mladeniča v mrtvašnico k sv. Justu, naj tam poišče, da-li so prinesli tjakaj truplo nekega samomorilca. Kmalu na to se je povrnil mladenič z žalostno novico, da truplo pokojnega Mazzucata leži res v mrtvašnici. Mazzucato je pred štirimi leti odprl svojo trgovino z žiti, katera pa mu je proti koncu počela iti zelo slabo, kar ga je poglavo v smrt.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 15. maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: trg delle Legna 7/8, oprema v zalogi; Škedenj 158, krčmarska oprema, hišna oprava, konj, kočija, sodi in vino; ulica Acquedotto 11 in v ulici Farneto 33, hišna oprava in glasovir; ulica del Boscetto 34, kočije, ulica Molino a vento, hišna oprava; Prosek, prešič in vino.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 18.6, ob 2. uri popoldne 22.5 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 764.3. — Danes plima ob 7.13 predp. in ob 7.30 pop.; oseka ob 1.15 predpoludne in ob 1.05 popoldne.

Izredni občni zbor »Delalskega podpornega društva«. Za spremembo društvenih pravil po vladnem nasvetu bo imelo »Delalsko podporno društvo« v nedeljo dne 26. t. m. ob 3. in pol uri popoldne v društvenih prostorih izredni občni zbor. Na rednem občnem zboru niso moglo razpravljati o nasvetovani spremembi, ker treba, da je za vsako spremembo pravil navzočih dve tretjini členov. Za v drugič sklicano zborovanje odpade ta potreba in zadošča za sklepčnost vsako število členov.

Odbor »Tržaškega Sokola«, izvoljen na občnem zboru dne 4. maja t. l., konstituiral se je v seji dne 4. maja kakor sledi: Starosta: dr. Otokar Rvbač, podstarosta: dr. Eduvard Slavik, tajnik: Dragotin Podreka, blagajnik: Ivan Kavav, nadzornik telovadnice: Humbert Mavrin, odborniki: dr. Ščitimir Dolenc, Josip Kranjc, dr. Ferdo Černe in Ivan Brabeneč. Namestniki so bili izvoljeni: Stepančič Nice, Jaka Štoka in Muha Anton; pregledovalca računov sta: Stepančič Graecijan in Henrik Kobal.

Telovadno društvo »Tržaški Sokol« priredi prihodnjo nedeljo dne 19. maja t. l. prvo svojo veselico v tej poletni sezoni, v prostorih »Narodnega doma« v Barkovljah. Iz prijaznosti bo sodelovalo tudi »Slovansko pevsko društvo«. Imena obeh društev, kakor tudi vsprede, katerega priobčimo v eni prihodnjih števil, jamčijo nam za dober vspeh veselice.

Vesti iz ostale Primorske.

× Šolska mizerija. Iz Dekani nam pišejo dne 10. t. m.: Dne 8. t. m. popoldne je bila tu seja krajnega šolskega sveta. Pregledali so zapuščeno pok. župnika P. Fabrisa ter našli, da vsa ustanova znaša sedaj 26.700 K v državnih obligacijah, 1400 K v poštni hranilnici, v eni zadolžnici za 100 K, ter ima prejeti od 3 zasebnikov (900 K, 800 K in 1600 K) 3300 K, torej vsega skupaj 31.500 K = 15.750 gld.

Ključarjem je bil izvoljen g. J. Bordon iz Podpeča. Seja je postala burna, ko so začeli razpravljati o zidanju šolskega poslopja v Predloki (na »fari«). Župan hoče in želi, da se zida popolno šolsko poslopje, t. j. šola in stanovanj za 2 učitelja. Ljudstvo (iz Podpeča in Rozarja) in nekateri udje krajnega šolskega sveta pa se protivijo temu, ter zahtevajo, da se na »fari« sezida le stanovanje za enega učitelja ter dve enorazredni šoli in sicer eno v Podpeču in eno za občini Rozar-Črnikal. Temu se je predsednik protivil, a ker večina krajnega šolskega sveta ni hotela odnehati, ni hotel predsedovati ter se je oddaljil iz sobe, na kar sta dva uda izjavila, da izstopita iz krajnega šolskega sveta. Na to se je predsednik vrnil ter so vendar mogli nadaljevati in zaključiti sejo. — Bati se je, da se Predloška šolska zadeva zavleče za več let, ako više šolske oblasti ne ustrežejo opravičenim zahtevam ljudstva v Črnikalu, Rozar-Rižani in Podpeču. Šolsko okrožje vendar ne more obsezati vse župnije, katere skrajne vasi so 3½ ure oddaljene ena od druge. (N. pr. Rozar-Zazid!) Nujno potrebno je, da se to šolsko okrožje razdeli na tri nova šolska okrožja: za Podpeč, »Faro« in Črnikal-Rozar!

Po seji so darovali za »djačko pripomočno društvo v Pazinu«: gg. Karol Šiškovič 4 K, Ivan Mahnič, krčmar iz Dekani 1 K, Iv. Pavlič posestnik iz Črnikala 1 K, Bordon 40 st., učitelj Maslu 40 st. in Turko iz Sv. Antona 40 st., skupaj torej 7 K 20 st. V isto svrhu se je nabralo dne 9. t. m. o priliki zborovanja učiteljskega društva za koperski okraj pri Orehu 13 K 50 st. Srčna zahvala vsem darovalcem! Denar je sprejel in v Pazin odposlal g. I. K. iz D.

× Grški kralj v Opatiji. Včeraj je dospel v Opatijo grški kralj Georgios. Volosko in Opatija sta bila vsa v zastavah, hrvaških, grških in romunskih. Ko je ladija »Psara« priplula, so pokali topiči. Ob 10. uri in pol so se kralju predstavili zastopniki civilnih in vojaških oblasti, katere je vodil namestnik grof Goëss. Za njimi sta bila vsprejeta župan dr. Stanger in dekan Zamlič. — Kralj se je prijazno razgovarjal z njima in je izjavil, da se divi prekrasnemu položaju mesta ter da je bil najprijetneje iznenaden, ko je videl toliko število prekrasnih vil in palač. Prav veseli da ga, da mu je prišla prilika, ko je mogel obiskati te kraje.

× Posojilno in konsumno društvo v Riemanjih ima v svoji zalogi pripoznano fino žveplo in modro galico za trte, ter vabi svoje člene in kmetovalce bli-

žnjih vasi, da sežejo po tem blagu, dokler traja zaloga. Blago je kemično preiskano, za nesljivo torej, edino priporočljivo za porabo v določeni namen.

Vesti iz Kranjske.

* Glavo je odtrgal vlak bratu dobriškega cerkovnika, ko je šel 12. maja po noči iz Radovljice po železni cesti domov na Dobravo.

* Ženo umoril. Posestnik Janez Šetina v Gabrijah, občina Toplice, je v jezi, da mu žena ni takoj odprla hišnih durí, v pijanosti zabodel velik nož ženi v trebuh. Žena je umrla, Šetino pa so izročili sodišču.

* Brata z vilami ubil je Janez Cuzner v Ratečah.

* Občni zbor društva poštarjev in poštinih ekspeditorjev s Kranjskega, Primorskega in iz Dalmacije bo dne 15. t. m. ob 10. uri popoldne v salonu »Hotel Elefant« v Ljubljani.

Vesti iz Koroške.

* Občni zbor kat. pol. društva za Slovence na Koroškem. Po »Slov. Narodu« posnemamo, da je imelo to društvo dne 3. t. m. svoj dvanajsti letni občni zbor v Celovcu. Udeležba je bila pičla. Mej drugim so razpravljali tudi o predlogu župnika Trunka, naj se dru. Šusteršiču izreče zaupnica. Proti temu predlogu so govorili dr. Kraut ter duhovnika Bayer in dr. Janežič. Predsednik kanonik Einspieler je tudi izrekel mnenje, da naj bi se koroški Slovenci ne utikali v Kranjski prepír, ter naj se občni zbor ne izreče niti za, niti proti dru. Šusteršiču. Tajnik Rozman je predlagal naj se preko te točke preide na dnevni red, kateri predlog je bil tudi vsprejet.

Razne vesti.

Bivši državni poslanec — dninar. Bivši Lvovski socijalistični vodja in državni poslanec Kozakiewicz se je, kakor poročajo poljski listi, s svojo družino izselil v Ameriko, kjer dela sedaj v neki sodarski delavnici v Buenos-Ayres za dnino 80 nč.

Pomiloščenja v Srbiji. Iz Belegagrada poročajo, da hoče kralj povodom poroda kraljice Drage pomilostiti več oseb. Mej pomiloščenici da bosta tudi na smrt obsojena na Cetinju, v prognanstvu živeči Rajko Tajsić, in pa bivši minister Gelčić, ki odsedeva 7-l. ječo, prisojeno mu jo radi žaljenja veličanstva.

Brzobjavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 14. (B.) — Zbornica poslancev. — Zbornica je nadaljevala podrobno razpravo o predlogi za davek na žganje in je vsprejela člen drugi z minoritetnim predlogom posl. Turnherja ter je začela posvetovanje o členu tretjem.

Seja traja dalje.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 14. (B.) Listi javljajo iz Pekinga: Kitajski poblaščenici sestavljajo spomenico na dvor, o kateri svetujejo, naj se zahtevana svota odškodnine plača v 30 letnih obrokih po 15 milijonov taelov. Za te letne obroke naj bi se porabili dohodki na davkih od soli znašajoči 10 milijonov taelov, potem trije milijoni taelov iz notranjih carin in 2 milijona taelov iz davščin »likin«. V pokritje odpadka v dohodkih države nasvetujejo povišanje carinskega tarifa, ki bi znašalo letnih 7 milijonov taelov.

Angleži se opravičujejo.

LONDON 14. (B.) Lord Salisbury je izvajal nadalje v svojem večerajšnjem banketnem govoru, da je vojna v južni Afriki primorala Anglijo, skrbeti za ojačenje svoje vojne moči; nadalje je dokazala, na čemer pa govornik ni nikdar dvomil, da je Anglija imela prav in da je bil boj posledica dolgo pripravljane zarote Burov. Buri da nimajo nobene pravice do sočutja Angležev, ako ti poslednji vse zastavljajo v to, da bi jih vrgli ob tla. Ako bi Buri še enkrat dobili možnost, da pokažejo svoj srd proti Angliji, bi ta poslednja zopet začela boj še z večjo odločnostjo.

Govornik je kazal slednjič na nevarnosti, ki bi nastale za Anglijo v sedanjem boju, ako bi bila leta 1893. vsprejeta Homerulle Bill (zakon o samoupravi Irske), kajti sedaj Anglija ne bi imela proti sebi le Transvaala

in slobodne države Oranje, ampak bi morala nastopiti tudi proti sovražni Irski.

Dogodki na Španjskem.

MADRID 14. (B.) Ministerski predsednik je sklenil, da v Barceloni zopet uvede ustavne garancije. Obsedno stanje so zopet odpravili.

Velik požar.

BREST LITAVSKI 14. (B.) (Gubernija varšavska). Včeraj tu nastali požar je pogazen. Pogorelo je kakih 500 hiš, mej istimi poštni urad in vojaški zapori. Zasnovan je pomožen odbor.

Vabilo

občnemu zboru

Kraškega vinarskega društva
v Tomaju.

27. maja 1901. ob 4. ure popoldne

v prostorih

Župnišča v Tomaju.

Vspored:

1. Obisk in pregled vinograda društvenega;
2. Pozdrav predsednika;
3. Poročilo tajnika in blagajnika;
4. Prememba §§ 34 in 42 društv. pravil;
5. Nasveti glede obdelovanja vinograda;
6. Slučajni predlogi.

V Tomaju, dne 12. maja 1901.

Odbor.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.

TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, vogal Piazza Rosario št. 2
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
(šolsko poslopje)

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franko.

Prva slov. zaloga pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a
se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

PASTIGLJE PROTI PRENDIN

kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Skatljica stane 60 stotink.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič
čevlj. mojster

Proti malokrvnosti, za rekonvalescente in v obče za vse šibke osebe kakor tudi blede deklice se priporoča

Ravasinijev železnati kinin.

Sestavljen je iz racionalno izbranih potrebnih količin železa in delujočih prvin kinina.

Vdobja se samo v
LEKARNI RAVASINI
v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.
Poštno pošiljate s povzetjem.

Gostilna Dominik Ravalico

TRST. — Ulica Ghenga št. 7. — TRST.
Velik izbor vin vseh prvih vrst: vino Teran, Istrsko, Opolo, Vis, najfinejša vina v buteljkah, pivo prvega reda.

Domača kuhinja, jedi gotove vsako uro.
Sprejemajo se aboniranja na obed in večerjo, tudi se sprejemajo naročbe na dom s točno postrežbo.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 558-3. — Trst.
(Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati, modroci, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensorji, elektroterapevtski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov z: kirurška zdravljena, angleški predmeti od gumija in nepremočljivih snovij.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom
Via Giulia št. 7. — Podružnica: Via Torrente 4.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. — Najfinije testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželi na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franco. Priporoča se pri najsolidnejšem delu in z zmernimi cenami.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza Pozzo dell Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke in sicer priporoča za binkoštno praznike in birmo: obleke za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih suknj v modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moteškina (alodjeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od gl. 1.30 do 2.
Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah.

Podpisani si časti naznanjati slavnemu občinstvu da je otvoril v **Via Scussa 1,**

gostilno „All'antica città dalmata“

s prodajo dalmatinskega vina iz samega grozdja po 36 nvč. za družine po 32 nvč. liter.

Naj me slavno občinstvo blagovoli obiskati a. i. pa poslati po katerosikoli množino in prepričalo se bode, da je vse to res, kar zatrjuje podpisani t. j. da je njegovo vino pristno.

Kdor pije to vino, se mu ni treba bati glavobola in tudi ne bolezni v želodeu marveč se mu zdravje utrdi, zadobi moč in tudi slast do jedi.

Spoštovanjem
Mate Kovačević.

NB. Na večji množini po posebnih cenah,

Ta sladna kava je priznana najboljša primes bobovi kavi, jako okusna in posebne redilne vrednost zatorej naj se zahteva povsod le:

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.
MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR!
ZALOGA PRI IV. JEBACINU V LJUBLJANI.

Cenjene gospodinje
skusite da ta naša
izborna sladna kava
najde pot v vsako
slovensko hišo.

S koščekom sladkorja zavžijte po potrebi 20—40 kapljic

A. Thierryjevega balzama sè zeleno varstveno znamko »anua« in na kovinskem zamašku vtisnjeno tvrdo: ali pa drgnete in namočite zunanja boleča mesta, da pomirite takoj bolečine. Edino pristno. Posamezne steklenice se vdobivajo skoro v vseh lekarnah po 30 in 60 st. Po pošti dvanajst malih ali šest velikih steklenic 4 krone. Steklenico na poskušajo z navodilom uporabe in izkazom zalog celega sveta pošilja po predplačilu 1 krone 20 stotink. — Pošiljate je naslavljati na lekarnarja **A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogateu (Rohitseh-Sauerbrunn).** Vdobja se v lekarnah.

Pred ponarejanjem naj se varuje in naj se pazi vedno na zeleno varstveno znamko »anua«, registrovana v vseh naprednih državah.

Neštevilno priznanih pisem je na razpolago in dohajajo vsaki dan izdelovalcu.

Jakob Kosmerlj

— TRST —
ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

Jestvin in kolonijalnega blaga, delicates in konserv.

Izbior raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici **Bastione št. 2,** nasproti ženskemu liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Ivan Semulič

TRST - ul. Belvedere št. 33. - TRST

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena

Najbolja prevlaka za podove je Fernolentov

blišeči lak za podove

v četero nijansah za mehak les, ki pokrije vsako prejšno prevlako, se ne prilepi, se ga lahko opere in e trpežen. Za 10 m. zadostuje 1 kg. po 2 kroni v pehasti skatli.

Ces. in kralj. privilegirana

tovarna kemičnih izdelkov
ST. FERNOLENT

Zaloga:
Dunaj, I Schulerstrasse št. 21
Ustanovljena 1832.

Razpošilja se tudi po poštnem povzetju.

Nadaljne specialitete: pisalna in kopirna črnila, nepremočljive masti za usnje, patentovano sredstvo za ohranjanje podplatov „Vandol“, Kovinska čistilno-zmes, srebrne in zlate čistilna mila, laki za usnje in bronasti lak kakor tudi vsega sveta najbolje

leščilo (biks)

Cenik pošljem brezplačno poštne prosto

Najboljše stiskalnice za grozdje

in OLJKE so naše stiskalnice najnovejšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; zajamčeno najboljšo delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

Najboljše avtomatične patentovane trčne brizgalnice proti peronosperi

„SYPHONIA“

ki delujejo same od sebe, ne da jih bilo treba goniti.

Automatična brizgalnica.

Stroji za grozdje, sadje in oljke, mlin za mastiti in obrati grozdje, stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, življenskih in mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko.

Mlatilnice za žita, čistilnice, rešetalnice.

Slamozreznica, ročni mlini za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji na poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo edino le tovarnarji

PH. MAYFARTH & Co.

c. kr. izklj. privilegovana tovarna za poljedelske in vinske stroje.
Dunaj, II./I. Taborstrasse št. 71

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 450 zlatimi in srebrnimi kolajnami in pohvalnimi pismi.

Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani.

„Čuvati se pred ponarejanjem.“

Osmica pri sv. vlanu

(na Vrdeli)

Posestnica udova Frančiška Žvab naznanja sosebno svojim mnogim znancem v mestu, da v nedeljo odpre »osmico«, da poteči ves domači svoj, kakor znano izborni vinski pridelek.

Da izpodrinem ceneno bazarsko ali semenjsko blago, mi je ena največjih švicarskih tovarnen za ure naložila prodajanje teh-le ur in biserjev, **skoro zastoj** v svrhu reklame, da populariziram njene izdelke, **dokler ne zmanjka zaloge.**

V vsaki uri dodam kot darilo 1 futurat od usnja in 1 novoiznajdeno žepno polmanjševalno ogledalo v minijaturi.

Gld. 2-10 stane	prava srebrna remontoir-žepna ura od niklja s francosko verižico in etvijem.
Gld. 4-20 stane	prava srebrna remontoir-žepna ura posebr. angl. verižico in etvijem.
Gld. 4-70 stane	prava srebrna rem. ura za dame s posebrneno aguleško verižico in etvijem.
Gld. 11. stane.	pristna 14. karatna rem. zlata žepna ura s krasno skatljico od atlasa in elegantno verižico.

Vsaki uri priložim listek o 3-letni garanciji, Da se vsakdo lahko brez rizika prepriča o solidnosti blaga, sprejemem, kar bi ne ugajalo, tekem 8 dni nazaj ter povrnen denar franco.

— Slični oglasi so le ponarejanja. —
Pošilja se proti povzetju ali pa po doposljanem denarju.

E. HOLZER
dobavljač zveze c. kr. avstr. drž. uradnikov itd.

tvorniška zaloga ur in zlatnega kamenja en gros.
KRAKOV, Stradom 18 (Avstrija).
Bogato ilustrirani ceniki ur in zlatnine gratis in franco.
Argentini se iščejo.

Pozor „Secession“.

Ivan Godina
klepar (limar)

Trst — ulica Scussa št. 1. — Trst,

izvršuje vsakovrstna dela za stavbe, za rabo po morju, in pri obrtnijah, tako nove kakor poprave bodisi iz jednostavnega ali dvostrokega pleha, zinka, lamarina, medi bakra, pakfona itd.

Ivršuje kopke in sisaljke po naročbi. Prodaja vsakovrstno posodo za kuhanje itd. Vse po najnižjih cenah.

Anton Amadeo
zaloga železja, kovin in kuhinjskih potrebščin
TRST — ulica Barriera vecchia 5 — TRST